

Sygn. akt: III AUa 519/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 listopada 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Jacek Zajązkowski

Sędziowie: SSA Ewa Chądzyńska

SSA Lucyna Guderska (spr.)

Protokolant: sekr. sądowy Patrycja Stasiak

po rozpoznaniu w dniu 27 listopada 2012 r. w Łodzi

sprawy **D. Z.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddziałowi w Ł.**

o emeryturę,

na skutek apelacji wnioskodawczyni

od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Łodzi

z dnia 11 stycznia 2012 r., sygn. akt: VIII U 1908/11;

1. zmienia zaskarżony wyrok oraz poprzedzającą go decyzję organu rentowego i przyznaje D. Z. prawo do wypłaty emerytury od 1 października 2011 r.;

2. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddziału w Ł. na rzecz D. Z. kwotę 30 (trzydzieści) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu za drugą instancję.

Sygn. akt III AUa 519/12

UZASADNIENIE

Decyzją z 28 września 2011 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł., na podstawie art. 103 a ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, w brzmieniu znowelizowanym art. 6 pkt 1 ustawy z 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw, zawiesił D. Z. prawo do emerytury od dnia 1 października 2011 r. z uwagi na kontynuowanie zatrudnienia u pracodawcy, u którego praca ta była wykonywana bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury. Ubezpieczoną pouczone, że w celu ponownego podjęcia wypłaty emerytury winna przedłożyć w ZUS świadectwo pracy lub zaświadczenie potwierdzające fakt rozwiązania stosunku pracy z każdym pracodawcą, na rzecz którego praca ta była wykonywana bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury.

W odwołaniu od tej decyzji D. Z. wniosła o jej uchylenie podnosząc, iż decyzja została wydana z naruszeniem jej praw nabytych - odebrano jej bowiem świadczenie emerytalne uzyskane zgodnie z przepisami obowiązującego wówczas prawa. Nadto ubezpieczona wskazała, że decyzja stanowi przejaw dyskryminacji i nierównego traktowania obywateli.

Będąc bowiem pracownikiem uczelni państwowej, z uwagi na obowiązujące procedury naboru nowych pracowników, nie ma możliwości rozwiązania stosunku pracy i podjęcia pracy na nowo, na podstawie stosownego porozumienia z pracodawcą. Odwołująca zaznaczyła też, iż będąc przekonaną o trwałości nabytego prawa do emerytury podjęła nieodwracalne decyzje życiowe pozbawiające jej dodatkowych przychodów uzyskiwanych obok pensji.

Zaskarżonym wyrokiem z 11 stycznia 2012r. Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Łodzi oddalił odwołanie.

Sąd I instancji ustalił, że D. Z., urodzona (...), od 8 sierpnia 2010 r. miała przyznaną i wypłacaną emeryturę w związku z ukończeniem 60 roku życia.

W dniu złożenia wniosku o emeryturę D. Z. była zatrudniona na Uniwersytecie (...) w Ł., gdzie kontynuuje zatrudnienie do chwili obecnej.

W oparciu o powyższe ustalenia Sąd Okręgowy uznał, że odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd wskazał, że zgodnie z art. 103 a ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, dodanym przez art. 6 pkt 2 ustawy z 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw z dniem 1 stycznia 2011 r. prawo do emerytury ulega zawieszeniu bez względu na wysokość przychodu uzyskiwanego przez emeryta z tytułu zatrudnienia kontynuowanego bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywał je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury, ustalonym w decyzji organu rentowego.

W myśl zaś art. 28 powoływanej ustawy o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw, do emerytur przyznanych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy przepisy ustawy, o której mowa w art. 6 (ustawa o emeryturach i rentach z FUS), oraz ustawy, o której mowa w art. 18 (ustawa o emeryturach kapitałowych), w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, stosuje się, poczynając od dnia 1 października 2011 r.

Regulacja ta oznacza, że prawo do emerytury ulega zawieszeniu bez względu na wysokość przychodu uzyskiwanego przez emeryta z tytułu zatrudnienia kontynuowanego bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywał je

bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury, ustalonym w decyzji ZUS.

Wobec tego osobom, którym – tak jak odwołująca - prawo do emerytury przyznano przed 1 stycznia 2011 r. i które nadal pracują na podstawie tej samej umowy o pracę u tego samego pracodawcy, u którego pracowały bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury, świadczenie emerytalne wypłaca się tylko do końca września 2011 r. Nowy przepis art. 103 a ustawy o emeryturach i rentach z FUS ma bowiem do nich zastosowanie dopiero od 1 października 2011 r. Przy czym po rozwiązaniu umowy o pracę osoby te mogą zatrudnić się ponownie u tego samego lub innego pracodawcy i wówczas emerytura będzie im wypłacana.

W konsekwencji Sąd I instancji uznał, że decyzja organu rentowego odpowiada prawu.

Zdaniem tego Sądu odwołująca na mocy zaskarżonej decyzji nie utraciła żadnych praw nabytych. Zawieszenie emerytury nie oznacza bowiem utraty prawa do tego świadczenia a jedynie wstrzymanie (odroczenie) jego wypłaty aż do chwili rozwiązania stosunku pracy. Ponadto nie sposób uznać, iż zastosowanie w stosunku do ubezpieczonej regulacji art. 103 a ustawy o emeryturach i rentach z FUS stanowi jakikolwiek przejaw jej dyskryminacji czy nierównego traktowania.

Sąd podkreślił, że rozwiązanie art. 103 a cyt. ustawy nie są czymś nowym, gdyż identycznie brzmiący przepis art. 103 ust. 2a ustawy o emeryturach i rentach z FUS funkcjonował w okresie od 1 lipca 2000 r. do 7 stycznia 2009 r. Orzekając na gruncie wskazanej regulacji Trybunał Konstytucyjny w wyroku z 7 lutego 2006 r., sygn. akt SK 45/04 stwierdził, iż

jest on zgodny z Konstytucją RP. Brak więc podstaw do uznania, iż art. 103 a stanowi wyraz odmiennego traktowania niektórych emerytów.

Sąd stwierdził nadto, że przepisy prawa ubezpieczeń społecznych mają charakter bezwzględnie obowiązujący. W związku z tym wykluczona jest ich interpretacja z uwzględnieniem reguł słuszności - zasad współzycia społecznego. Takie ukształtowanie treści stosunków ubezpieczeń społecznych oznacza bowiem konieczność ich ścisłego stosowania. Niedopuszczalne jest zatem orzekanie o wypłacie świadczeń w oparciu wyłącznie o przekonanie o trudnej sytuacji życiowej czy finansowej strony. Brak możliwości uzyskania przez wnioskodawczynię finansowego wsparcia wobec utraty jednego ze źródeł dochodów, pozostaje więc bez wpływu na wynik rozstrzygnięcia w rozpoznawanej sprawie.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd Okręgowy, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 kpc, oddalił odwołanie D. Z. jako bezzasadne.

Apelację od powyższego rozstrzygnięcia złożyła D. Z. wnosząc o jego zmianę i uwzględnienie odwołania.

Skarżąca podniosła, że ZUS bezprawnie wstrzymał wypłatę jej emerytury, którą przyznano jej dwa lata wcześniej. Wskazała, że zmiana przepisów w trakcie pobierania przez nią emerytury spowodowała pogorszenie jej sytuacji życiowej i stanowi naruszenie zasady ochrony praw nabytych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Poza sporem jest, że D. Z. nabyła prawo do emerytury od 8 sierpnia 2010r. i świadczenie to było jej wypłacane z uwagi na nie obowiązujący wówczas przepis art. 103 ust. 2a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, który został uchylony od 8 stycznia 2009r. na podstawie ustawy o emeryturach kapitałowych.

Niesporne jest również i to, że z dniem 1 stycznia 2011r. wszedł w życie przepis art. 103 a ustawy o emeryturach i rentach z FUS, którego treść pokrywa się z treścią poprzednio obowiązującego art. 103 ust. 2a, i przepis ten – z mocy art. 28 ustawy z 16 grudnia 2010r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 257, poz. 1726) – znalazł zastosowanie do emerytur przyznanych przed dniem wejścia w życie tej ustawy, poczynając od 1 października 2011r.

Podnoszona przez skarżącą kwestia naruszenia konstytucyjnej zasady zaufania obywateli wobec państwa oraz naruszenia zasady ochrony praw nabytych została rozstrzygnięta – na wniosek grupy senatorów – przez Trybunał Konstytucyjny.

W wyroku z 13 listopada 2012r. Trybunał Konstytucyjny orzekł, że art. 28 ustawy z 16 grudnia 2010r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw w związku z art. 103 a ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, dodanym przez art. 6 pkt 2 ustawy z 16 grudnia 2010r., w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011r., bez konieczności rozwiązania stosunku pracy, jest niezgodny z zasadą ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa wynikającą z art. 2 Konstytucji.

Trybunał uznał, że rozwiązanie przyjęte przez ustawodawcę w art. 28 ustawy z 16 grudnia 2010r. spowodowało, że osoby, które skutecznie nabyły i zrealizowały prawo do emerytury w okresie od 8 stycznia 2009r. do 31 grudnia 2010r., zostały objęte nową, mniej korzystną dla nich treścią ryzyka emerytalnego. Aby nadal po 1 października 2011r. pobierać emeryturę musiały rozwiązać stosunek pracy z dotychczasowym pracodawcą. Oceniając sytuację tych osób z punktu widzenia zasady ochrony zaufania do państwa i stanowionego przez nie prawa, Trybunał Konstytucyjny doszedł do wniosku, że gdyby w momencie przechodzenia na emeryturę osoby te wiedziały, że będą musiały przerwać zatrudnienie, aby uzyskać świadczenie emerytalne, to być może ich decyzja byłaby inna, tzn. nie składałyby wniosku o ustalenie prawa do emerytury i kontynuowałyby zatrudnienie. Korzystniejsze byłoby bowiem dla nich osiągnięcie dochodu ze stosunku pracy niż pobieranie niższej emerytury. Zdaniem Trybunału, treść ryzyka emerytalnego, w określeniu której ustawodawca ma swobodę, nie powinna być zmieniana w stosunku do osób, które już nabyły i zrealizowały prawo do emerytury.

Z chwilą ogłoszenia powyższego wyroku Trybunału w Dzienniku Ustaw art. 28 ustawy zmieniającej z 16 grudnia 2010r., utraci moc w zakresie, w jakim przewiduje stosowanie art. 103 a ustawy o emeryturach i rentach z FUS do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011r. Natomiast art. 103 a ustawy emerytalnej pozostaje nadal w obrocie prawnym i znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury w momencie jego wejścia w życie i później, tj. od 1 stycznia 2011r.

Odnosząc powyższe na grunt przedmiotowej sprawy należy stwierdzić, że skarżąca jako osoba, która nabyła prawo do emerytury w 2010r., mieści się w kategorii osób, o których mowa w w/w orzeczeniu Trybunału, tj. osób, które nabyły prawo do emerytury po 8 stycznia 2009r., kiedy to nie obowiązywał przepis uzależniający pobieranie emerytury od rozwiązania stosunku pracy. Sąd Apelacyjny w pełni podziela stanowisko Trybunału Konstytucyjnego wyrażone w wyroku z 13 listopada 2012r., że wstrzymanie wypłaty emerytury skarżącej od 1 października 2011r. narusza zasadę zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa. W konsekwencji – wobec stwierdzenia nie konstytucyjności art. 28 ustawy z 16 grudnia 2010r. w związku z art. 103 a ustawy emerytalno-rentowej w zakresie jego zastosowania do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011r., bez konieczności rozwiązania stosunku pracy – zawieszenie wypłaty emerytury skarżącej od 1 października 2011r. należy uznać za nieuzasadnione.

Z powyższych względów Sąd Apelacyjny na podstawie art. 386 § 1 kpc zmienił zaskarżony wyrok oraz poprzedzającą go decyzję organu rentowego i orzekł, jak w punkcie pierwszym sentencji.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd orzekł na mocy art. 98 § 1 i 2 kpc w związku z art. 109 § 1 zdanie drugie kpc i art. 35 ust. 1 ustawy z 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tekst jednolity Dz. U. z 2010r., Nr 90, poz. 594).